Ročník I. Ve Varšavě, dne 1. srpna 1928. Číslo 6.

BUDITEL

ORGÁN ČECHOSLOVÁKŮ V POLSKU

VYCHÁZÍ 1. a 15. KAŽDÉHO MĚSÍCE.

Redakce a administrace pro Volyň: Łuck, Jagiellońska 16.

Administrace pro ostatní Polsko a zahraničí: Warszawa, Mazowiecka 11.

MÍR ČI VÁLKA?

Kdo čte v politických denících zprávy z posledních dob, mimovolně se pozastaví nad chaosem světových událostí.

Na jedné straně se zdá, že odzbrojovací akce konečně přinese kladné výsledky, a na druhé straně vidíme strašáky budoucího všeobecného zbrojného konfliktu, snad horšího než byl minulý. Velmoci seskupují se jedny proti druhým, zájmy jejich se křižují, a zdá se, že žádný pakt a žádná mírová úmluva nebude s to, tyto těžké a nebezpečné rozpory zažehnati

Tážeme se: proč? Vystoupí-li zástupce některého státu s jistým návrhem na odzbrojení, ihned ostatní státy vidí v tom jakési politické pozadí a ne ideu. Nedůvěra mezi národy, jako mezi jednotlivci brzdí vývoj pokojného soužití národů. Politická obratnost, úskočnost a prozíravost hraje tu hlavní roli. Ze všeho toho přicházíme k úsudku, že nutná jest převýchova lidstva, náprava poměrů mezi jednotlivci a vrstvami lidu, probuzení svědomí a neobmezená, vzájemná důvěra. A protož se právem tážeme, zda mnohem větší zásluhu o ozdravení života a míru světa nemají lidé, kteří posvětili svůj život a svoji práci výchově lidstva, než státníci a diplomati, kteří vymýšlejí různé návrhy dohody, pakty a t. p.?

Všeobecné odzbrojení uvítali bychom zajisté zvláště my mírumilovní rolníci s jásotem a nadšením, avšak víme také, že se ho nedočkáme, pokud *neodzbrojí každý z nás — svůj jazyk, své náruživosti a vášně, svoji choutku — panovati nad ostatními* a t. p. A až toho dosáhneme, tehdy žádná moc na světě nepřinutí nikoho, aby se se zbraní v ruce postavil proti člověku, kterého má považovati za svého nepřítele. Proč? Ptejte se diplomatů. A protož každý z nás, byťby i ten nejnepatrnější, může a má pracovati na uskutečnění zásady pravého bratrství i [illegible]u. Má začíti s převýchovou u sebe, rodiny, blízkých, okolí a národa. Nechť zmizí národnostní nenávist a panovačnost, řiďme se slovy Kolárovými: „Zvoláš-li: Slovan! nechť se ti ozve člověk!" Ať každý z nás je v prvé řadě všemilujícím člověkem a potom teprve příslušníkem jisté národnosti nebo jistého státu. Ale tu jakobych slyšel námitky: „Vždyť hájiti své vlasti a svého národa byť i se zbraní v ruce, jest naší svatou povinností." Arciže. Avšak, budou-li veškeré národy snažiti se prováděti výchovu v duchu všeobecného sbratření lidstva, nikdo nebude na naše práva sahati a naši samostatnost ohrožovati. Ustane zbrojení a vyhrůžné řinčení zbraní. Soutěž ve zbrojení ustoupí soutěži v poctivé a plodné práci ku blahu lidstva. Socialní otázka pravé humanity vyřeší se sama sebou, a lidstvo dosáhne toho, oč stále jen prosí: „Přijď království tvé."

Nás všecky nese k lepším metám touha,
a každý chtěl by apoštolem býti,
leč nestačí zde slova jenom pouhá —
sám v sobě musí každý započíti.

J. Vlk.

Z VÝSTAVY SOUDOBÉ KULTURY V BRNĚ.

Československým krajanům, žijícím za hranicemi, je věnováno na brněnské jubilejní výstavě oddělení na galerii na výstavě vědy. Středem exposice je názorná mapa, předvádějící, kolik žije Čechů a Slováků v jednotlivých státech kromě Česckoslovenska, kolik tam mají spolků, škol a časopisů. Rozčlenění československých krajanů za hranicemi, jejich společenský a kulturní život se na této mapě odráží velmi jasně. Tak je vidět, že nejvíce Čechoslováků v Evropě žije v Rakousku, kde je jich přes 300.000. V celé Evropě kromě Českoslo-

816 spolků, 93 škol a 24 časopisů. Proti tomu je v pouhých Spojených Státech Čechoslováků mnohem více než ve všech evropských státech dohromady. 1.243.000 Čechoslováků má zde 5.000 spolků, 237 škol a 123 časopisů. Kromě četných krajinských publikací a časopisů ze všech koutů světa je v tomto oddělení zachycen život krajanů v řadě fotografií obytných domů českých a slováckých rodin, československých škol, kostelů, farem, pivovarů a cukrovarů, četných, úplně českých vesnic, českých velkoměstských čtvrtí atd.

* * *

Život v legiích je zachycen v přehledné exposici čs. legionářů na jubilejní výstavě v oddělenì vědy. V čele oddělení je umístěno poprsí presidenta Masaryka od Štursy, stěny jsou vyzdobeny třemi originály malíře Riedla, zobrazujícími ruského, francouzského a italského legionáře. Legionáři jsou zde také zachyceni v plastice od zemřelého sochaře Gutfreunda (italský legionář a dobrovolník roty Nazdar). Ve vitrinách jsou vystaveny četné legionářské publikace, provolání, knihy, časopisy vydávané ve všech dílech světa, tištěné i hektografované, stěny zdobí pestrá směs plakátů propagačních i připomínajících různé slavnostní podniky legionářů v dalekých zemích. Jsou zde také vystaveny vzácné známky polní pošty československých vojsk na Rusi. Exposice je ovšem také zpestřena četnými fotografiemi.

* * *

Když president Masaryk procházel při své druhé a třetí návštěvě bytovými exposicemi na jubilejní výstavě, zdůraznil zde vždy především účelnost bydlení. Tedy neobklopovat se namnoze drahocennými a oku lahodícími předměty, jichž nelze užívat a kterých je u nás bohužel v každém bytě velmi mnoho: židle, na kterých se nesmí a ostatně ani nemůže sedět, koberce, po nichž se nesmí šlapat, příbory, jimiž se jí jednou za několik let, různé hustě ozdobené záclony, které brání přístupu světla a zachycují prach atd. President Masaryk prohlásil, že po středověkém stavění kostelů a novodobém zařizování kasáren je konečně třeba také dobře bydlet. Nejen boháči, ale především chudí lidé, protože těch je víc.

Na jubilejní výstavě je opravdu věnována moderní bytové kultuře velká péče a bytové exposice jsou zde velmi rozsáhlé. Proti interiérům, které vystavují odborné školy a kde jsou vystaveny kromě příbytků jednoduchých i přepychové pokoje, jsou v exposici Svazu čs. díla předvedeny byty ryze účelné, opatřené při poměrné láci všemi moderními vymoženostmi, které dovedou učinit lidem život ve vlastním bytě příjemnějším a zdravějším. Odborné školy zařídily na výstavě kromě svých bohatých exposic také vzornou dvoupatrovou vilu o jednom bytě. Svaz Čs. díla pak vybavil vzorným zařízením celý velký obytný dům o několika bytech. Kromě toho je první poschodí umělecké průmyslové školy pražské rovněž vlastně také krásnou exposicí bytové kultury. Jak by bylo možno bydlet na venkově, ukazuje zařízení bytu v Elektrostatku.

Z DOMOVA I CIZINY.

Národní Shromáždění Č S R se rozešlo na letní prázdniny již počátkem druhé poloviny července a o několik dní později dokončila svoje práce i ministerská rada. Schválila rozpočet na rok 1929, v němž suma výdajů byla proti loňskému roku značně snížena, a prováděcí nařízení k zákonu o kongrue. Vyřešení cukerního a lihového hospodářství bylo ministerskou radou opět odloženo. Provisorium hospodářství lihového bude prodlouženo ještě na jeden rok.

Ministr financí Č S R dr. K. Engliš podal dne 18. července demisi. Za příčinu demise se udávají názorové rozdíly mezi čsl. stranou agrární a dr. Englišem ve věci agrárních cel. Dr. Engliš prohlásil, že jeho demisí neměli býti oslabeni politikové koalice ani vláda, a že nemí informován, jaký osud bude jeho demise míti. V těchto dnech byla presidentem republiky jeho žádost o demisi zamítnuta.

Zpráva o zdravotním stavu pana předsedy vlády dra Ant. Švehly ze dne 28. července 1928 zní poměrně příznivě. Poruchy trávení, zažívání a celé přeměny látkové, které nemocný zprvu hleděl překonati omezením potravy i nápojů, a které byly velmi tvrdošíjné a způsobily povážlivé seslabení celého organismu, se už několik týdnů zmenšují, poddávají, takže nemocný poslední dny snáší už neméně než tři až čtyřikrát více potravy než ku př. ještě před měsícem. Tím se i zlepšuje celkový stav.

Jednání mezi čsl. vládní koalicí a stranami socialistickými o sociálním pojištění postupuje venska žije 856 000 Čechoslováků, kteří mají

dosti pěkně. Předpokládá se, že skončí vzájemnou dohodou.

President Masaryk přijal posl. Hlinku, který mu prohlásil, že republika může se na ludovou stranu pevně spolehnout.

Zpráva Národní banky konstatuje stav čsl. hospodářství jako příznivý.—Zaměstnanost průmyslu jest velmi dobrá— zejména trvá konjunktura v průmyslu strojírenském a železářském.— Textilní průmysl vykazuje menší pokles výroby.— Celková nezaměstnanost jest minimální. — Vyhlídky na žně, které jsou v proudu, nejsou nejskvělejší. Mnoho škod nadělala trvalá sucha. Následkem sucha trvá nedostatek píce, také vyhlídky na úrodu brambor jsou letos menší než minulého roku.— Vněkterých krajinách objevuje se katastrofální záplava housenek. — Na peněžní burse převládá důvěřivá nálada.—Hodnoty železářské vykazují pevný kurs, zlepšily se kursově také hodnoty cukerni. — Následkem přebytku čsl. kapitálu na domácím trhu uplatňuje se tento ve větší míře za hranicemi.—Národní banka nakupuje ve Spojených státech zlato.

Zahraniční ministr dr. Streseman zavítal v min. dnech k několikanedělnímu pobytu do Karlových Varů. Poněvaž se tamtéž sjede ještě několik významných politiků, dojde letos v starých čsl. lázních k významným politickým dohovorům.

Po třínedělní vládní krisi v Jugoslavii podařilo se dne 27. července dru. Ant. Korošcovi rozřešiti úkol, jenž se nezdařil generálu Hadžičovi, a sestaviti novou vládu. Předsednictvo a min. vnitra si ponechal sám dr. Ant. Korošec, příslušník slovinské strany lidové. Jeho kabinet čítá 16 členů, z toho 8 radikálů, 4 demokraty, 2 slovinské lidovce, 1 mohamedána a 1 generála. Nová vláda chce pracovati k odstranění napětí, vyvolaného nedávno v S H S známými vražednými událostmi ve Skupštině.

Polsko-litevské jednání ztroskotalo a dělají se pokusy, aby spor rozhodla Společnost národů. Evropská veřejnost se kloní k stanovisku polskému.

Na Kellogův návrh paktu proti válce odpověděla už kladně řada států, mezi nimi Německo, Francie, Anglie, Polsko a Č S R. Den podpisu Kellogova paktu proti válce stanoven na 27. srpna v Paříži.

17. července zemřel italský státník Giolitti, který po 20 let řídil osudy své vlasti. Zůstal odpůrcem fašismu až do své smrti. Známo o něm, že byl proti vstupu Italie do války na straně Velké dohody.

V Egyptě provedl král Fuad státní převrat tim, že rozpustil parlament na tři roky. Poněvadž to znamená porušeni ústavy, má býti tato pozměněna. Zároveň byla suspendována svoboda tisku a shromážďovací.

KULTURNI STYKY POLSKO-ČESKOSLOVENSKÉ.

Úspěšný sjezd polsko-čsl. tiskové dohody, který se konal v době od 19. do 23. července t. r. v Brně a v Luhačovicích na Moravě, přinesl pro sbližovací práci polsko-čsl. nové pozoruhodné resultáty. Na výstavě soudobé kultury v Brně i zejména na vlastních poradách v Luhačovivích byli polští i čsl. novináři přijati velmi srdečně nejen povolanými korporacemi, ale i obyvatelstvem. A také vzácná shoda pracovních programů obou stran ukázala, že si dobře navzájem rozumíme, a že prospěch z této činnosti bude míti Polsko i Č. S. R. V příslušné resoluci slibují obě delegace pracovati všemožně k povznesení hospodářského a kulturního stavu svých zemí, k ustálení hospodářských styků, přispívati ke zhojení těžkých hospodářských ran, kterým za světové války obě země byly postiženy. Konference je přesvědčena, že základem obecné konsolidace a rozvoje hospodářského a kulturního je mír, založený na stávajících mezinárodních smlouvách, které Polsku a Československu daly podmínky státního rozvoje. Tisk obou zemí slouží a chce i v budoucnu společně s celým civilisovaným světem sloužiti velké myšlence míru. Ve snaze o jeho upevnění a stoje na stráži nedotknutelnosti mezinárodních smluv, přispívá právě tím k upevnění světového míru.

Dále bylo usneseno postarati se o to, aby 10. výročí samostatnosti obou národů, 28. říjen pro Československo a 11. listopad pro Polsko, bylo na důkaz úzkých a přátelských vztahů mezi oběma národy oslaveno v rozměru co největším.

— Polští i čsl. novináři navštívili také Baťovy závody ve Zlíně a několik polských účastníků i Bratislavu. Význačné osobnosti na obou stranách poslaly k sjezdu blahopřejné projevy, tisk čsl. i polský věnoval průběhu porad mnoho pozornosti. Na návrh polského komitétu byl známý básník a slovanský kulturní pracovník Adolf Černý, který se velmi značně zasloužil i o sblížení čsl.-polské, jmenován čestným členem Polsko-čsl. tiskové dohody.

V neděli, dne 29. července byla v Praze, v Průmyslovém paláci na výstavišti, zahájena výstava, spojená se VI. mezinárodním kongresem pro kreslení a užitá umění. Účast ciziny při akci výstavní i na kongresu je velmi značná. Ze Spojených Států severoamerických přibylo 720 osob, z Anglie 352, z Německa 112, *z Polska 120*, z Francie 45, Dánska 18, Rakouska rovněž 18, ze Švýcar 40, ze Švédska 31, Finska 17. Jinak jsou i na výstavě zastoupeny Kanada, Egypt, Estonsko, Kalifornie, Holandsko (originelní exposicí), Mexiko, Italie, Japonsko, Jugoslavie, Lotyšsko, Australie, Španělsko atd. (Maďaři nevystavují).

Jako loni, tak i letos budou uspořádany závody vojenských letadel malodohodových a polských. Polsko se jich zúčastní 6 letadly. Program závodů je tento: Dne 1. srpna opustí jihoslovanští účastníci letiště v Novém Sadě a poletí přes Záhřeb a Vídeň do Brna, kde eventuelně přistanou. 2. srpna přiletí do Prahy, kde od 3. do 7. srpna budou se konati přípravy a kam v této době přiletí také účastníci z Rumunska a Polska. Dne 8. srpna start z Prahy na Krakov-Varšavu-Lvov-Jassy, Bukurest'-Bělehrad Záhřeb-Brno a dne 9. srpna účastníci dorazí opět do Prahy, odkud jihoslovanští letci vrátí se dne 12. srpna opět do Nového Sadu.

Trať, kterou závodníci přeletí, měří celkem 2696 km. Z toho připadá na trať Praha-Krakov 419, Krakov-Varšava 246, Varšava-Lvov 336, Lvov-Jassy 401, Jassy-Bukurešť 320, Bukurešť-Bělehrad 454, Bělehrad-Záhřeb 359, Záhřeb-Brno 394 a Brno-Praha 177 km.

Národní hospodářství.

PODMÍTKA STRNIŠŤ.

Píše Ant. Flengr v Boholubech.

K pochopení toho veledůležitého výkonu, jakým se jeví podmítka strnišť po žních, musíme si ujasniti některé vážné problemy s tímto výkonem souvisejicí. Podmítkou nazýváme zcela mělkou orbu, sloužící k vytvořeni krycí (isolační) kypré vrstvičky uchovávající půdě vláhu, nenahraditelnou zejména v suchých létech.

Půda obsahuje v sobě uzounké průlinky, jimiž v důsledku tak zvané vzlínavosti, vyvolávané za stalého sucha — dovede vlhkost z hloubky půdy vzhůru k povrchu přiváděti. Po žních jest půda slehlá, tedy vzlínavost její jest veliká. Slunce praží na horký povrch pole, vláha se rychle vypařuje a průliny pilně čerpají náhradu ze spodiny — tím ovšem se nám ztrácí vláha z celého půdního profilu — do hloubky, země kornatí a tvrdne. K zamezení velmi neblahého tohoto zjevu používáme víceradlicových pluhů (dvouradličák „Wentzekiho") k co nejrychlejšímu zkypření povrchu půdy, k přerušení spojení s povrchem půdních průlin. Vláha bude sice stoupati ze spodiny k povrchu, ale méně a jen pod ochranou vrstvičky isolující vzlínavost půdy.

Neméně cennou jeví se nám podmítka vykonaná hned po žních, a to z důvodu následujícího: V podmítnuté ornici vzejdou nám rychle — plevele, které pak orbou hlubší zničíme; půda zůstává vláčnou, snadno se dále zpracuje, též zůstává činnou; bakterie jsou pohotově a připravují žádoucí lůžko pro budoucí semeno; potom vrací se část vláhy z ovzduší do půdy Z toho následuje — že čím dříve jsme podmítali tím více vláhy jsme půdě zachovali, tím lépe nám také vzejdou zaklopené výtvory plevelů, kterých se pak dalším obděláním zbavíme a budeme také neodvislejšími od pozdějšího počasí. Podmítkou zničíme mnoho škůdců a zárodků chorob rostlinných; pole pak včas podmítnuté dá nepoměrně lepší a jistější sklizeň, semena vzcházejí stejnoměrněji a současně. Jestliže nám vyschlá půda při podmítce hrudovatí nutno hroudy drtiti buď válcem trojdílným neb talířovým. Ochranná tato vrstvička musí býti jen drobně hrudkovitá, aby dostála svému vážnému účelu.

Abychom hospodařili racionelně, musíme provésti podmítku co nejdříve, nejlépe, jakmile bylo obilí pokoseno —

Výprava gen. Nobile pojistila se před odletem na severní točnu pro případ smrti, částečného neb úplného zmrzačení na obnos 3,000.000 lír. Slavní a odvážní letci dovedli takto spojiti heroism s materialismem. Považme — lidé jdoucí takřka jisté smrti vstříc, kterým již pozemské věci mohly býti lhostejnými, pamatovali na svoje blízké. Divíme se, že se našla společnost, která takovouto nanejvýš riskantní pojistku v tak značné výši mohla uzavříti. Jest to světoznámá společnost *„Reunione Adriatica di Sicurtá."*

Tato solidní, mezinárodní společnost dobyla si téměř ve všech státech úplné důvěry a uznání. V čele odboru pro Polsko stojí náš krajan ing. B. *Beneš*. Jeho přáním jest, aby naše organisace vzaly na se sprostředkování pojišťování, aby takto honorář z toho neplynul do kapes různých agentů, nýbrž aby posloužil společnému kulturnímu cíli naši větve. Tuto dobrou myšlenku bylo by žádoucno uskutečniti.

BESEDY „BUDITELE“

Václav Hajný.

VÝLET DO POSÁZAVÍ.

Bylo krásné nedělní jitro, když jsem se ubíral loudavým krokem podél potoka, na nádraží' Slunko se již dívalo úplně svoji zlatou hlavičkou na krajinu, a zdálo se, jako by se skutečně pozastavilo nad krásou posázavskou.

Zabočím v pravo po pěšině a zahledím se otevňenými vraty k Potůčkovům, odkud právě, starší žena vedla dvě kozy. Přeji dobré jitro; avšak místo odpovědi slyším otázku: „Kam jdou, mladý pane?" „Na nádraží" odpověděl jsem zvědavé pasačce a kráčel jsem dále. Zastavil jsem se u nádražního domku a zahleděl se v tu stranu, odkud měl právě přijeti vlak. Zdálo se mi, že se nějak opozdil. V tom však se již do nádraží přihnala nestvůra, supící a těžče oddychujíci pod svým břemenem.

Běžím pro lístek a hned zase zpátky, skočím do vagonu, a již za mnou průvodčí zavřel. — Za pár minut mne již vlak unášel podél Sázavy, která se vine neustále údolím posázavské dráhy. Za nedlouho již vlak zahvízdl a vehnal se do dosti velkého nádraží čerčanského.

Vyskočil jsem z vagonu a kráčel k vrátnému, zatím co vlak odbočil, k Pišelům a údolím dále ku Praze uháněl.

Já však se zatím ubíral po silnici podél Sázavy a posázavské trati.

Slunce již stálo dosti vysoko nad krajem, když jsem přišel ke stanici „Lštěn". Všude byl nedělní klid, jen tu a tam zaštěkal pes, vyrušen mými kroky. Přišel jsem k krámu a pak dále ke mlýnům, kde silnice šla těsně vedle samé trati loukami, takže mi bylo dosti veselo, že jsem si i počal prozpěvovati. Silnice byla osázena košatými lipami v pravo byl smrkový lesík, v levo mezi loukami se stříbřila vesele Sázava, po níž se tu a tam proháněli malí maňáskové, unašejíce jakéhosi výletníka neb výletnici. Zabočil jsem v pravo se silnice, přešel trať, zašel do lesíka, a kráčel namahavě do vrchu, zadržuje se o pružné smrky. Šel jsem do vrchu Hradiště.

Po dosti namáhavé chůzi jsem se dostal nahoru, odkud se mi ukázala unášející, pohádková krajina, takže jsem se skutečně pozastavil a upíral zraky do krásného, malebného údolí posázavského. — Tu krásná zelená luka, jimiž se vine Sázava, tam zase vesničky se tulí ve stromové zeleni, tu zase lesy, nad nimiž se vypínají skály s hrady a památnými místy a mezi tím jako háďata se mihají, trať se silnicí. Zraky jsem nemohl odtrhnouti od té krásné romantiky a v duchu jsem velebil naši starou vlast.

Myslím, že kdyby i ti naši volynští Češi vyděli tuto krásu svoji bývalé vlasti, že i v tom největším nesváru by si padli kolem krku. — Vždyť to jest naše matka a my jsme její synové a dcery, bratři a sestry, jedna krev a jedna naše mateřská řeč.

Ubírám se dál k myslivně a ke kostelu sv. Klimenta, který stojí na temeni vrchu „Hradiště" se svým hřbitovem.

Praví se otomto kostelíku, že stojí právě ve středu Čech. Zašel jsem na hřbitov a prohlížel náhrobky a kříže. Tu mne upozornil na sebe, u samé zdi kostela velký náhrobek. Čtu velké písmeny náhrobku: „F. L. Riegr". Bylo to milé překvapení, neboť jsem o zásluhách tohoto velkého Čecha mnoho četl.

Utrhl jsem si z jeho hrobu větévku cypřiše domů na upomínku a rozloučiv se se hřbitovem, kráčel jsem dolů k silnici, kochaje se krásami, milého mi Posázaví. Chtěl jsem ještě dostihnouti hradu kynoucího mi z dálky. Kráčel jsem směrem k němu.

Bylo již poledne když jsem došel k velkostatku pod hradem, kde byla zastávka, již nazvali posázavští vesničané „Skoč do pole", poněvadž nebylo nikde na blízku ani jediného nádražního domku, jen několik stavení velkostatku. Skutečný název zastávky sluje „Dubsko", poněvadž na protější straně na skále jest malá zřícenina hradu „Stará Dubá". Šel jsem ku Sázavě, kynul jsem převozníkovi, který mne převezl na druhý břeh, kde se rozkládají malé lázně a tam na vršku vypínají zříceniny hradu "Zlenice" s věží ·„Hláskou", po níž nyní také celý hrad se nazývá. Prohlédl jsem vše důkladně a poobědvav v lázeňské restauraci, dal jsem se převézti zase na druhý břeh k silnici a kráčel dále podél trati.

Přišel jsem do „Hvězdonic" ležících na pravém břehu a na levém zahlédl jsem „Poddubí", ležící na velkém koleně, které tvoří Sázava. Kráčel jsem dále, hloub do Posázaví. Po pravé

straně jsou orná pole, lemovaná lesy. Tu zahlédl jsem několik srnek pasoucích se na bujném osení. Zhlédnuvše mne, prchly do lesů. — Kráčím dále, kochaje se nevyslovitelnou krásou posázavskou. Nenadál jsem se ani a ocitl jsem se v Koceradech.

Na silnici, vedoucí do Ondřejova, leží z obou stran městečko Kocerady, na pravém břehu Sázavy. Po levém břehu vine se trať. Nádraží koceradské jest poněkud vzdáleno od městečka na východ. Přes řeku pne se železný most. Nedaleko silnice stojí malá kaplička, do níž jsem zašel. Dole na oltáři jsem si přečetl tyto žádky:

Její osvícenost paní kněžna
Antonie z Khevenhüllerů—Metsch,
rozená Lichnovská, dala tuto
kapli za šťastné navrácení syna
svého pana Karla z výpravy
Mexické dne 22. zaří 1867
obnoviti.

Vyšed z kapličky, věnoval jsem pozornost výletníkům, kteří se koupali a procházeli po břehu. Kocerady jsou totiž letním sídlem nad jiné hledaným. Byl jsem již unaven a zdálo se mi, že nohy vypovídají mi službu. Zašel jsem na nádraží, a hleďme, jaká náhoda, právě vrátný ohlašuje: „Sázava, Rataje, Kácov, nastoupit"! Zakoupil jsem si jízdenku a již sedím ve vlaku, vyhlížeje z okna na pravou stranu posázavokého údolí.

Ujíždím pěknou krajinou, plnou krásných partií a ani jsem se nenadál, zahlédl jsem vysoko nad sebou „Komorní Hrádek", jehož historie jest vysoce zajimavá.

Od Kocerad přijíždím otevřenou krajinou podél řeky Sázavy k osamělému nádraží „Samechovu" ležícímu u samého lesa a nesoucímu jméno vesničky, asi půl hodiny odtud vzdálené.— Za Samechovem jest krajina divočejší, zvláště u Pyskočel, ležících na pravém břehu Sázavy, zastávka však jest na levém.

A zase dále unáší mne vlak k městu Sázavě, které se dělí na dvě části, město Sázavu na břehu levém a „Černou Budu" na břehu pravém. Černá Buda s klášterem, zámkem i kostelem rozkládá se v krásné úžlabině.

Vystoupím z vagonu a táži se průvodčího, kdy odjíždí zpáteční vlak do Čerčan: „O půl páté" odpověděl a já běžím přímo z nádraží prohlédnouti si ta svatá místa naší minulosti.

Zde vidím „Čertovu Brázdu" na pravém břehu Sázavy, jíž prý sv. Prokop vyoral se zapřaženým čertem v pluhu. Na sv. Prokopa upomínají mne zbytky velebného kláštera gotického, které hledí tak vážně od přístavby novějšího kostela.

Zde vidím to místo krásné, prvé kultury slovanské, zde hlaholil při obřadech jazyk slovanských věrozvěstů Cyrila i Methoděje, kteří zde nalezli poslední útulek. Byl jsem tak unesen krásou Sázavy, že bych byl málem zmeškal vlak. — Pohlédnu na hodinky a hleďme, již jen deset minut a na nádraží jest hezký kousek. Letím přímo na nádraží a koupiv si jízdenku, usedám do vagonu, louče se skoro se slzami v očích s milou mi Sázavičkou.

„Kdož mi poví, zdali ji ještě spatřím tu krásnou půvabnou krajinu?

V radostné i zároveň smutné náladě opouštěl jsem místo půvabných krás, vyhlížeje z okna, abych je ještě jednou zahlédl, a ten starý klášter ještě jednou pohladil svými zraky.

A zapěl jsem při odjezdu píseň sv. Cirila: „Hospodine, pomiluj ny"!...

Kdyby někdo se zdejších Čechů volyňských byl v Čechách a zatoužil potěšiti se pohledem na rozkošné krásy přírodní, okřáti v šumných, černých lesích, a pokochati se svěží zelení luk a zahrad, nemeškej, nelituj peněz a zajeď si do Posázaví!

Štěpánka Petráňova:

VÁŠA PŘEHAZUJE JASAN.

Před Morávkovým hostincem zelená se malá loučka. Uprostřed ní stojí vysoký jasan, mladá velkolistá lípa a kaštan. Formani zastavují na loučce pod stromy ve stínu, krmí tam a napájejí koně

Jednou z dlouhé chvíle skákal Cesar na formanský vůz pod lipou a Váša trefoval jej hrudkami hlíny do ocasu. Cesar se urazil a utekl do stavení. Váša hodil po něm kamenem, ale netrefil. Nasbíral si oblázků a zkouší přehazovati jasan. Už dvakrát hodil, ale nikdy nepřehodil. „Že tě nepřehodím, jasane?!" dopálil se Váša. Seběhl na cestu, podaří-li se mu to s té strany lépe. Namířil, poskočil — a jasan přehodil! Ale co to? — Proč kámen tak podivně břinkl, když doletěl na druhou stranu? — Běží se podívati — — Uviděl rozbitou okenní tabuli od světnice a tatínka mezi domovními dveřmi.

„Kdo to rozbil?" ptá se tatínek přísně.

„Já — já — nevim!" koktá Váša pln strachu. „Já se jenom učím peřhazovati jasan" —

„Já ti dám přehazovati jasan a vytloukati při tom okna —!“ rozčiluje se tatínek a na místě Vášu vyplácí pádnou rukou.

Chlapec s pláčem utekl do kuchyně. Za chvíli přišoural se ze dvora i Cesar.

„Proč jsi mně utekl?“ vyčítá mu Váša zlostně. „Nebyl bych házel kamením přes jasan a okno mohlo zůstati celé!“ nadurděně rozumoval hoch. „ O každou hloupost se urazíš a já jsem potom za to bit!“

„Baf, baf, baf“ brání se Cesar. „To není pravda!“

Ale Váša nenechal si nic vymluviti a přemýšlel, jak by se psovi pomstil. — Nahmatal v kapse kousek motouzu a u kamen uviděl olšová polínka. Už ví, co mu udělá! — Uvázal provázek jedním koncem k polínku a druhým Cesarovi k ocasu. „To máš za to!“ ulevil své zlosti.

Pes vrčí, štěká na Vášu i na polínko a neví, jak by se ho zbavil. Vyskočil na lavici — polínko za ním! Skočil dolů — polínko také a ještě jej pořádně udeřilo. Běží chodbou před dům — polínko s hlukem za ním! Zavadilo o dvéře, poskočilo a bouch Cesara do nohou až zakvikl bolestí. Všecek nešťastný sedl si na loučku před dům, že provázek přehryže.

Pantáta Moravec slyší podivný šromot na chodbě a běží se podívati, co se děje. Vidí Cesara na loučce s polínkem přivázaným k ocasu, jak se snaží přehryzati motouz — Šel k němu a pomohl mu. —

Váša byl zvědav, co dělá Cesar před domem a jde se podívati mezi dveře. Tatínek ho zahlídl a popuzen, že stále provádí nějaké uličnictví, tak se ukvapil, že po něm hodil polínkem. Jen že neuměl trefovat a polínko vletělo do okna ve dveřích, které se hned rozletělo na tisíc kusů.

Váša utíká co mu nohy stačí na dvůr, ze dvora na zahradu a rovnou pod lískové keře, kde se popelí slepice a vytřípají ze svých peřových kabátů drobounký hmyz. Až sem doléhá za hochem rozzlobený tatínkův hlas „Počkej, až přijdeš domů, ty kluku nezvedená! Já ti vyženu to tvoje uličnictví z hlavy!“

Váša se třese strachem, aby tatínek nenašel jeho úkrytu. Slepice s křikem vylétají zpod lískových keřů a utíkají na dvůr. — Ne, tatínek ho tam nehledá, ale za to slepičí hmyz našel jeho šaty, tělo a štípe nemilosrdně — —!

Teprve za soumraku odvažuje se Váša opustiti svůj úkryt a krade se potichoučku do kuchyně. Otevřel opatrně dveře. Je tam jenom maminka a César. Ale vtom už se blíží po chodbě tatínek. Maminka sotva stačila ukázati synkovi, aby vlezl pod stůl, neboť tatínek se ještě na něho velmi zlobil. Váša mrskl sebou rychle pod stůl, maminka spustila níže ubrus se stolu, dala na něj vál a dělala nudle.

Cesar už zapoměl na polínko a přišel navštíviti kamaráda pod stůl. Začal se s ním kamaráditi. Olizuje hochovi nohy a dívá se mu oddaně do očí. Váša jej za to hladí po hlavě. Je už pozdě večer a tatínek dosud je v kuchyni. Přehlíží a rovná účty. Kamarádům pod stolem klíží se oči. Váša již nemůže hlavy udržeti. Položil si ji na trnož u stolu. Cesar hlasitě zívl a následuje jeho příkladu. Než by tři napočítal — spí oba — —

Když odešel tatínek spáti vedle do světničky, vytáhla maminka Vášu zpod stolu, vysvlékla a položila v kuchyni do postele.

Cesar se také probudil. Odšoural se ke dveřím, otevřel si je a vyběhl na dvůr. Nastávala mu jeho noční povinnost hlídati dům.

Maminka, která spávala s Vášou, měla této noci špatné spaní. Hoch se ustavičně vrtěl a ošíval i ve snu. Slepičí hmyz slavil na něm hody. — Maminka ho ráno vykoupala, tetka Vávrovka vyklepala mu šaty, ale nic platno! Několik dní trvalo, než se Váša zbavil slepičího hmyzu.

F. Homolka.

O MUZIKANTOVI.

Přišel do lesa, ale marně hledá, nikde houbičky ani lesního ovoce. Až přišel do prostřed lesa a tu jej omámila taková vůně, že mu až srdce poskočilo! Šel za ní a přišel na malou paseku, kde uprostřed stály jabloň a hrušeň, celé obalené překrásným ovocem.

„Hoj, jako na zavolanou!" zajásal muzikant. S chutí trhal, jablko za jablkem a jedl a tak mu bylo u srdce volno, až zavýskal. Ale jak se ulekl, když se uslyšel! To nebyl lidský hlas, spíše hukot, jako když se bouře žene. Ohlíží se a k svému ustrnutí vidí, že není v lese. Postavou vysoko nad stromy ční.Co se s ním stalo? Sehnul se pro housle, ale jako by hračku v ruce držel. Jediným prstem celý hmatník přikryje.

Zarmoucen usedl, je ho plná paseka. Neví, co se s ním stalo, zda se les zmenšil, nebo on vyrost jako obr pod nebesa.

„Jak tak mohu mezi lidi?" myslí si. „Ani bych vsi neprošel, domy bych pobořil. Hráti nemohu, musím v lese žíti jako divoch."

Aby se zbavil zlých myšlenek, ulehl na pasece a usnul. Když se probudil měl veliký hlad.

„Ani za nic nechci jablek již okusiti! Bůh ví, kam bych ještě rostl. Však jsou tu ještě hrušky."

Ani nevstal, jen ruku vstáhl, utrh hrušku a jí. Hrušky jsou syté. Mnoho jich nesnědl a je po hladě. Ale nový div! Již ho není plná paseka, les je zase veliký, jako před tím a muzikant — jako obyčejný člověk.

Pomyslil si: „Panečku, tady by se dalo vydělat!"

Vzpoměl na zlou princeznu. Jablky jí hlavu napraví. Natrhal jablek a jde k zámku, housle pod paží. Došel, vyložil zboží a zahrál. Dívá se princezna z okna a jablka jí zavoněla. Poslala služku, aby jich nakoupila. Ale muzikant že neprodá nikomu, jen princezně. Služka vyřídila, co měla princezna dělat? Muší býti jablka vzácná, když jsou pouze pro ni.

Sešla, koupila všecka jablka a muzikant odešel. Jablka voněla, vábila. Princezna se do nich pustila a tak jí zachutnali, že všecky snědla. Ale představte si její podivení, když vyděla. že hlavou sáhá až k vysokému stropu a všecko kolem ní je tak malé jako hračky. Chce usednouti, ale židle se pod ní zlomila, jako by ze stébla byla, princezna se válí na podlaze.

Rozplakala se zlostí, zakřičela. Místo sloužících přibíhají drobné panenky, mezi dveřmi stanou a pak se obrátí a prchají zděšeně. Princezna chce za nimi, ale ouvej dveřmi neprojde. Hněv jí zalomcoval, dupla na podlahu, až nábytek zatancoval a stěny praskají. Nedbá, dupá, podlaha se boří a princezna padá stropem do přízemku. Leč co pro ni teď výška poschodí? Pouhý schod.

Než co platno? Milá princezna viděla, že ji hněv nepomůže, musila písničku obrátit. Tělo vyrostlo, ale duše se zmírila. Po nějakém čase se k ní služky přece odvážily, aby jí posloužily. Leč byla to práce! Když ji chtěly ustrojiti, musily k ní řebříky přistaviti. Jídla teď přinášeli muži na obrovských mísách, na nichž se dříve při hostinách celí srnci předkládali. Pohárem jí byla kamenná štoudev z kuchyně.

Leč rádi nyní slouží. Princezna je jako vyměněna, za vše laskavým slovem děkuje. Její dobrotu i poddaní poznali. Daně byly sníženy, ubohý již neodešel ze zámku bez dárku.

Pověst o ní letí širým okolím. Zvěděl i muzikant, lidí se vyptává. Lidé si chválí: „Jinak se nám teď žije. Však vidíte, jak vesnice zkvétají. Chudák princezna! Žije jako v zajetí, ze zámku vyjíti nemůže. Měl byste jít na zámek, písničkou její srdce potěšit," radili.

„Můj čas přišel. Teď pomohou hrušky," řekl si muzikant.

„Princeznu uzdravím," pravil stráži v bráně. Zavedli ho k princezně.

„Tak a tak. Proto jsem přišel, abych z vás člověka učinil," povídá.

„Žádej co koli, jen mně vrať předešlou velikost," prosí princezna, spínajíc ohromné ruce.

„Nic nežádám, než abyste zůstala člověkem. Duší jste se již člověkem stala, třeba vyléčiti jen tělo. To dokáže ténto lék."

Vyndal z kapsy hrušky, poručil, aby je snědla. Princezna poslušně sáhla po ovoci. Jí, a hle div! Tělo se zmenšuje, šat jako veliká kupa leží nad ní. Zajásala princezna lidským hlasem, přiběhli služky: přinesly nové šaty.

Pověst o léčení vyběhla ze zámku, ze vsí i městeček přibíhali lidé. Zástupy se jich kupily před zámkem a rozjásaly se. když uviděly princeznu.

A hle, kdo to stojí vedle ní? O kom povídá princezna, bude jejím manželem milovaným a jejich pánem spravedlivým? Vždyť je to, pro pána krále, jejich známý muzikant.

Nu' ten jistě nezapomene na chudé, vždyť se mu kdysi také bída v oči dívala!

A radostný jasot vítal nového pána.

JAK PŘEDPOVÍDAJÍ POČASÍ ZVÍŘATA A JAK VĚDA

Podle chování zvířat soudí se na počasí. Kouše-li pes trávu, prší. Čistí-li si kočka pacinkou vousy, přijde dešť. Líže-li se hovězí dobytek proti srsti a je neklidný, přijde bouřka s deštěm. Vepřový dobytek ryje v zemi, tuší-li vláhu. Drbe-li se koza o zeď, pršívá. Koupají-li se holubi, nebo usedají v řádce na střeše, je dešť jistý. Před deštěm hrdličky cukrují, kohout větrá křídla a kokrhá. Vrabci zalézají do stromů, vlaštovky létají nízko při zemi a koupají se na vodě. Hajný pozoruje lesní ptactvo-Žluva stále po lese křičí, div si zobák neroztrhne, bažant volá krhé, krhé bažantí slepice a koroptev svolává kuřátka, drozd pěje v houštinách a kukačka nevolá obyčejné „kuku", ale „kukuku", obyčejně je brzký dešť. Kuňkají-li a skřehotají žaby, vyskakují-li ryby nad vodu, pršívá záhy. Žabka rosnička leze po žebříčku vzhůru a dlouze křičí. Také hmyz tuší dešť. Pavouk zalézá do kouta, mouchy štípou, mravenci stavějí komínky, aby jim do mraveniště voda nezatekla, čmeláci a včely rozčileně bzučí. Cvrček zalezl do své díry a cvrčí. Říká se: Cvrká cvrček — bude pršet. Obyčejně se proroctví splní, neboť je založeno na staleté zkušenosti. Zvláště na venkově je hodně rozšířeno předpovídání počasí podle velmi prostých, často i neuvěřitelných náznaků a všelijakých zkušeností, zpravidla nesnadno dokazatelných. Jaký ohromný rozdíl je mezi tímto lidovým předpovídáním počasí a moderním vědeckým předpovídáním povětrnosti, je krásně patrno na výstavě meteorologie a klimatoologie na jubilejní výstavě v Brně. Po válce nabývá více převahy fysikální rozbor ovzduší nad názorem statistickým, podle něhož se postupovalo před válkou. Na tomto moderním výzkumném poli se účastní také náš státní meteorologický ústav v Praze, jehož předpovědi počasí přinášejí dnes dvakrát denně všecky československé deníky a kromě toho i radio. Exposice státního meteorologického ústavu ukazuje názorně metody, jimiž se postupuje při předpovídání počasí, i složitost celého mezinárodniho zpravodajství, organisovaného k tomu účelu. Státní meteorologický ústav je také pověřen leteckou službou povětrnostní bez niž. by se stále vzrůstající dopravní letectví vůbec neobešlo. Pro každého návštěvnika výstavy je tato exposice bezprostředně přitažlivá i tím, že se zde vystavují dvakrát denně povětrnostní mapy, z nichž lze si velmi snadno určit počasí v příštích 24 hodinách. Tyto povětrnostní mapy se dopravují na výstavu denně létadly z Prahy.

F. H.

Detský koutek

J. Mil. Orebský:

ŠEL JEST ČMELÁK.

Šel jest čmelák na námluvy
k mladé jeteli:
„Budeme mít, jetelinko,
svatbu, chcete-li?"
Jetelinka veselá
svatbu míti nechtěla,
až švadlena nové šaty
prý jí udělá.

Šel jest čmelák na námluvy
ke kopretině:
„Budeme mít, kopretino,
svatbu v lučině".
Kopretina veliká
smíchem se až zajíká,
mlsného že za ženicha
nechce jedlíka,

Šel jest čmelák na námluvy
k doušce mateří,
mateřinka čmelákovi
taky nevěří,
že prý přeletavý je,
pohostinství užije,
uletí, když medovinu
z kvítku vypije.

Z KRAJE

Z ADMINISTRACE. Oznamujeme, že časopis „*Buditel*“ lze předpláčeti u našich již stanovených důvěrníků, kteří mají právo předplatné přijímati. Každý předplatitel ihned od p. důvěrníka obdrží zvláštní stvrzenku s firmou „Buditele“ na zaplacený obnos. Důvěrníci: 1. p. Vlad. *Ficek*, učitel v Semidubech, 2. Vlad. *Kašpar*, fotograf v Zdolbunově, 3. Josef *Linhart*, rolník v Mirohošti, 4. Jaroslav *Nový*, strojník ve Volkově, 5. Josef *Svoboda*, rolník v Hlinsku,

6. Aleksandr *Tuček,* rolník v Novokrajevě 7. Antonin *Kazilovský,* rolnik v Sofievce. Seznam důvěrníků budeme postupně uveřejňovati.

Z ÚSTŘEDNÍ SPRÁVY MATIČNÍ.

Znovu se obracíme k české veřejnosti na Volyni a k českým školám volajícím po zlepšení školních poměrů, aby nám neprodleně sdělily svoje nedostatky. Abychom mohli v různých žádostech u školních uřadů vystupovati, musíme býti podrobně informováni v tom, co jest u vás nedostatečného a co by se dalo napraviti již letošního roku. Ty pak obce, kde mají v úmyslu již letošího roku zaříditi si školu matiční, a za druhé ty, kde pro nedostatečný počet dětí státní škola existovati nemůže, prosíme, aby se nám neprodleně přihlásily, že mají v úmyslu matiční školu zříditi. Někdo z ústředí k nim zajede a podmínky otevření školy vyšetří na místě. Čas utíká a jest potřebí, aby do začátku školního roku, co se dá, mohlo býti vyřízeno. Jest to nutné i proto, aby nově otevřená matiční škola, mohla býti co nejdříve úředně schválena, neboť jenom tehdy jí může býti ministerstvem udělena podpora.

Opakujeme a prosíme všechna ta Kola neb obce, kde jaké oprávněné nedostatky ve školství existují, aby nám o tom co nejdříve vše podrobně sdělila. Mezi jiným nám sdělte, kolik má vaše škola tříd neb oddělení, kolik českých dětí je v každé třídě, kolik dětí jest ve škole jiné národnosti, jak minulý rok se vyučovalo češtině a kolik hodin bylo učitelem věnováno češtině. To vše musíme přesně věděti. Očekáváme, že nám budou zaslány jen pravdivé údaje, neboť jestli máme u školních úřadů mluviti, jest nutno hájiti jen pravdu.

PĚSTITELŮM CHMELE NA VOLYNI.

Poněvadž letošního roku nebyly mnohé chmelnice napadeny různými škůdci, jako mšicemi, pseudoperenosporou (kominikem) ani různými nemocemi, a z ohledu na to, že ničení jich pro mnohé pěstitelé jest dosti obtížným, a to předně z nedostatku odborných vědomostí, a taktéž z nedostatku potřebných přístrojů a jelikož nákazy s úžasnou rychlostí se šíří a ohrožují sklizeň chmele, „Wołyńskie Towarzystwo Chmielarskie", mající k disposici veškeré, k ničení zhoubců potřebné nářadí a přípravky, a dbající o dobro svých členů, uděluje pokyny o způsobu válčení se škůdci a pořádá zkušební výkony na napadených chmelnicích.

Z té příčiny doporučuje pp. pěstitelům, aby se se vší důvěrou obraceli k dotčenému spolku chmelařskému v Dubně, ul. Fárná 35 o rady a pokyny, kterých se jim dostane zdarma. Wołyńskie Towarzystwo Chmielarskie Dubno.

NÁLEZ MAMUTÍCH KOSTÍ?

Z obce Noviny české, Mlynovské gminy se nám oznamuje, že při kopání studně ve hloubce asi sedmi metrů u p. Vladimíra Hornika se přišlo na kosti jakéhosi dávného předpotopního zvířete, dle všeho mamuta. Bylo vykopáno několik zubů z nichž každý váží více jak dva kilogramy, ohromný roh, asi metr dlouhý, ale necelý, (neboť jest zlomen) a lebeční kost ohromných rozměrů. Vše jest zkamenělé, ale dobře zachovalé. Jest doměnka, že kdyby se rozkopávky provedli v širším rámci, že by se našly další kosti trupu. Dle nalezených kostí muselo býti zvíře ohromných rozměrů.

ZASLÁNO.

Ve dnech mezi 22.—28. červencem t. r. nás při zájezdu československých učitelů do Polska navštívil p. Ladislav Čech, ředitel — profesor

Ovocnářské školy ve Vizovicích — Československo, i uspořádal u nás na Volyni řadu přednášek, týkajících se otázek jak čistě hospodářských tak odborně ovocnářských.

Pro odměřený čas přednášky byly uspořádány v Kvapílově, Hulčí, Hlinsku, Mirohošti, Kniahyninkách a Boratíně.

Nemusíme podotýkati, že přednášky měly všude pěkný úspěch a jest jenom naším upřímným přáním, by častěji podobný odborník—profesor nás navštívil, by naše Volyň měla možnost opět potřebných vědomostí načerpati. Panu prof. řediteli srdečný dík!

Potvrzení. Česká Beseda v Zdolbunově s díky potvrzuje příjem částky zl. 80.—, darované hosty při křtinách syna p. učitele české školy v Zdolbunově Květoslava Masopusta dne 12/VII 1928 ve prospěch téže české školy.

Všem dárcům vyslovujeme upřímný dík.

J. O. Křížek,
pokladník České Besedy v Zdolbunově.

ZÁVĚREČNÁ BILANCE

Ustředny Č. M. Š. na Volyni ke dni 1. července 1928.

K vůli jasnému přehledu finančního stavu a celkových peněžitých operací v Ustředně Č. M. Š. na Volyni uvádíme závěrečnou bilanci, sestavenou k 1. červenci t. r.

	Aktiva:						
1.	Pokladna	19371	53	19349	11	22	42
2.	Účet různého	25367	86	23309	52	2058	34 *)
3.	Příspěvky a dary	7390	08	6206	58	1183	50
4.	Inventář Ustředny	3134	05	—	—	3134	05
5.	Zboží (knihy a učebnice)	3920	15	1428	70	2491	45
6.	P. K. O.	211	05	3	07	207	98
						9097	74
	Pasiva:						
7.	Účet representace	—	—	201	—	201	—
8.	„ fondu	120	—	182	60	62	60
9.	„ základní	—	—	4947	73	4947	73
10.	„ ztrát a zisku	4718	48	8604	89	3886	41**)
		64233	20	64233	20	9097	74

*) Vysvětlení k

Účet různého:

1.	Dluhy objednavatelů knih a časopisů	3384	61	—	—	—	—
2.	Závdavky a předplatné různých naklad. a adm.	149	40	—	—	—	—
3.	Dluh nájemce koncese Českého Klubu	1000	—	—	—	—	—
4.	Půjčeno na kinoaparát p. Jos. Váňovi	961	25	—	—	—	—
5.	Půjčeno p. Martinovskému a p. Janatovi	2400	—	—	—	—	—
6.	„ Vydavatelskému Družstvu „Buditel"	200	—	—	—	—	—
7.	Darované knihy „Prakt. nauka języka czeskiego"	75	—	—	—	—	—
1.	závdavky a předplatné na čas. od objedn.	—	—	858	70	—	—
2.	Dluh Státnímu Nakladateství v Praze	—	—	2347	02	—	—
3.	Dluhy jiným naklad. a admin. časopisů	—	—	2688	90	—	—
4.	Obnos neuzavřeného účtu výpravy do Č. S. R.	—	—	217	30	—	—
		8170	26	6111	92	2058	34

B. Perman, účetní.

Vysvětleni k poznámce **).

I		Výdaje samotného účtu: ztrát a zisku	35	32	35	32
II		Převádí se z účtu výdajů administr. a cestovn:				
	1	Na poštovní známky	264	35	—	—
	2	Telegraf a telefon	83	57	—	—
	3	Instalace telefonu v Ustředně	225	—	—	—
	4	Kancelářské potřeby	227	89	—	—
	5	Různé	88	25	—	—
	6	Cestovné	334	10	1223	16
III		Převádí se z účtu honoráře pracovníkům . . .	3360	—	3360	—
IV		Převádí se z účtu výpomoci na osvětu	100	—	100	—
V		Zvětšení jmění za první pololetí 1928 roku . .			3886	41
					8604	89

Účet ztrát a zisku:

I		Příjmy samotného účtu ztrát a zisku	213	57	213	57
II		Uhrnný výtěžek ze sprostředkovacích operací .	930	36	930	36
III		Uhrnný výtěžek z prodaných 1928 r. učebnic .	65	91	65	91
IV		Převádí se z účtu administr. a cestovného . . .	5	60	5	60
V		Převádí se z účtu příspěvků a darů:				
	1	Členské příspěvky za 1928 r.	176	—	—	—
	2	Dary a příspěvky ze zábav, pořádaných jednotl. Koly	758	32	—	—
	3	Sebráno v 38 Kolech na sběrací listiny	2730	03	—	—
	4	Dar Tělocvičné Jednoty „Sokol" v Zdolbunově .	208	27	—	—
	5	Sbírky ze 2 svateb	491	25	—	—
	6	Sbírky při různých příležitostech	54	15	—	—
	7	Dar p. J. Jandury z Kvasilova	100	—	—	—
	8	Příspěvky a dary 2 jednotlivců	119	26	—	—
	9	Dar p. Sněhovského z 5 kinopředstavení . . .	50	70	—	—
	10	Dar Minist. Školství a Nár, Osvěty (pedag. knih.)	1191	60	—	—
	11	Subvence od gminy v Polonce na účely Matice .	100	—	6029	58
VI		Převádí se z účtů nepředvídaných	20	—	20	—
VII		Převádí se z účtu koncese Klubu Českého . . .	1200	—	—	—
	12	Z kinopředstavení p. J. Váni	139	87	1339	87
					8604	89

Vl. Mesner, předseda.

Předplatné v Lucku
přijímá: Česká Matice Školská, Jagiellońska 16, šekový účet P. K. O. 80890.
Ve Varšavě:
Drukarnia „Rola" Jana Buriana, Mazowiecka 11, šekový účet P. K. O. 1704,
Ceny předplatného:
na půl roku zl. 5.20, na čtvrt roku zl. 2.80. Do ciziny: na půl roku zl. 7.—, na čtvrt roku zl. 3.75. Cena jednotlivého čísla je 50 gr.
Ceny oznámení:
Celá strana zl. 120.—, půl strany zl. 70.—, čtvrt strany zl. 40.—, osmina strany zl. 25.—, dvanáctina strany zl. 20.—, šestnáctina strany zl. 15.—. Při častějším inserování slevy.

Zodpovědný redaktor: **Josef Welk,** Łuck, Jagiellońska 16.
Vydavatel: Drukarnia „Rola", Jana Buriana, Warszawa, Mazowiecka 11.

Drukarnia „Rola“, J. Buriana, Warszawa, Mazowiecka 11 **Opłata pocztowa opłacona ryczałtem**